

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

I Всеукраїнської науково-методичної конференції,

присвяченої

*15-й річниці заснування Шосткинського інституту
Сумського державного університету*

(Шостка, 21 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет

УДК 81'243:378.147.091.3

ДО ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ТЕХНІЧНИХ ВНЗ

М.І. Вареник

Шосткинський інститут Сумського державного університету
вул. Інститутська, 1, м. Шостка Сумської обл., 41100
varenikola@mail.ru

В умовах розширення міжнародних зв'язків України та її інтеграція до світової спільноти усе більше уваги приділяється вивченню іноземних мов. Зі звичайної дисципліни вона перетворилася не тільки на базовий предмет, який викладається у вищому навчальному закладі, але й у засіб спілкування з всесвітньою науковою спільнотою та професійної реалізації студента як особистості. Сьогодні відбувається реформування навчального процесу в вузах України відповідно із загальноєвропейськими вимогами до якості освіти: інформатизація освітнього простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, налагодження українськими ВНЗ співпраці з європейським навчальними закладами в сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за магістерськими програмами за кордоном.

В умовах реформування вищої школи мають змінюватися також і освітні технології викладання іноземних мов. Сама мовна освіта теж поступово модернізується через впровадження модульно-рейтингової системи навчання іноземних мов, міждисциплінарна інтеграція, демократизація та економізація освіти викликає до життя інноваційні складові викладання іноземних мов.

Все це ставить до викладання та викладача іноземної мови в вузах нові вимоги. На сучасному етапі розвитку науки в Україні можна напевно сказати, що часи, коли достатнім доказом опанування мови було вміння перекладати з іноземної мови та навпаки адаптованих, неаутентичних текстів, вже пройшли.

Метою навчання іноземної мови в вищій школі на сучасному етапі є оволодіння студентами комунікативними компетенціями, що дозволять реалізувати їхні знання, уміння, навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань в реальних життєвих ситуаціях. Іноземна мова виступає як засіб комунікації, спілкування з представниками інших націй, отже в освіті продовжує розвиватися і надалі культурологічний або інтеркультурний підхід у навчанні в рамках концепції «діалогу культур» з метою формування полімовної грамотності студентів. Студенти мають бути підготовлені на основі якісного сучасного аутентичного навчального матеріалу до свідомого використання іноземної мови в подальшому житті та роботі. Адже гарне знання іноземних мов є зараз і продовжуватиме залишатися надалі однією з провідних вимог роботодавців та має істотний вплив на соціальну активність того, хто її вивчає, оскільки цей процес включає прийняття нової соціальної і культурної поведінки і способу мислення.

Отже, перед викладачами постає нелегка задача: вдосконалити навички усного та письмового мовлення студентів на основі впровадження як індивідуальних, так і групових проблемно-орієнтованих завдань з використанням інформаційних технологій та освітніх ресурсів мережі Інтернет.

Потреба сучасного суспільства в спеціалістах, які вільно володіють іноземною мовою в побуті та в професійній діяльності, зумовлює необхідність пошуку нових конструктивних ідей для вирішення проблеми оптимізації й інтенсифікації навчання іноземних мов, здобування нових знань та удосконалення рівня мовної і мовленнєвої підготовки. Проблемою використання новітніх інформаційних технологій в освітньому процесі вищих навчальних закладів освіти займалися такі вітчизняні й зарубіжні

науковці, педагоги та методисти, як Дж. Андервуд, О. Андрєєв, Є. Белова, А. Бернадський, В. Беспалько, В. Вороніна, Р. Гуревич, А. Да багян, Т. Кашицин, П. Майер, В. Солдаткін, В. Тихомиров, Т. Ящур.

Сучасні технології в освіті – це професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій в програмі PowerPoint, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), новітні тестові технології (створення банку діагностичних матеріалів з курсу навчального предмета «Іноземна мова» для проведення комп'ютерного тестування з метою контролю знань, умінь та навичок студентів).

На даному етапі розвитку методичної науки основними методами навчання іноземних мов є комунікативний та конструктивістський методи. Навчальна ціль: оволодіння комунікативною компетенцією та власне активне навчання студентів, тобто не навчити, а сприяти навчальному процесу.. Керування навчанням здійснюється не через граматику, а скеровується комунікативними інтенціями, коли мовне продукування домінує над мовною првилітністю, а мова стає засобом комунікації. Студент опиняється в центрі навчання.

В методиці розрізняють традиційні та альтернативні методи навчання.

Під поняттям альтернативні методи групується цілий ряд різноманітних підходів, прийомів, способів передачі мови. Існують такі альтернативні методи, як метод повної фізичної реакції (Total Physical Response), сугестивний метод, драматико-педагогічний метод, мовчазний метод, груповий метод.

До інноваційних навчальних методів можна віднести: навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод сценарію (storyline method), метод симуляцій, метод каруселі, метод навчання по станціям, метод групових пазлів, метод рольової гри, метод «кейз-стаді» (робота над проблемними ситуаціями, студенти розглядають проблему, аналізують ситуацію, представляють свої ідеї та варіанти розв'язання проблеми в ході дискусії). Якість оволодіння студентом іншомовною діяльністю значною мірою зумовлена як інтегративною, так і інструментальною мотивацією, яка викликає цілеспрямовану активність, стимулює вибір засобів та прийомів для досягнення мети. Психологи називають мотивацію "запускним механізмом" діяльності, у тому числі й мовленнєвої. Отже, згідно сучасних методичних засад основний акцент у викладанні іноземних мов має бути зроблений на особистісно-орієнтованому та комунікативному підходах. Найбільш повно ці ідеї та принципи можуть бути реалізовані лише у взаємодії викладача та студента, або студентів між собою, тобто в їх синергетиці (від грец. synergos - наука про співпрацю) освіти.